

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

МАТЕРІАЛИ

науково-практичної конференції за міжнародної участі

«ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ
В УМОВАХ СУЧАСНОГО СВІТУ:
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

Київ
Видавництво «КНИГА-ПЛЮС»
2022

УДК 378.147:614.253.1](06)

О-72

Матеріали науково-практичної конференції
за міжнародної участі

«Освітній процес підготовки лікарів в умовах сучасного світу:
виклики та перспективи»

28 вересня 2022 р., м Київ

Укладачі: Біденко Н.В., Виговська О.В., Мельник В.С.,
Папуша Л.В., Філоненко В.В.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор Кашина Г.С.

Підписано до друку 25.09.2022. Друк офсетний. Папір офсетний.
Друк. арк. 14. Формат 60/84/16. Наклад 200 прим.

Видавництво «Книга-плюс».
03057, Київ, просп. Премоги, 34
Свідоцтво ДК № 4904 від 20.05.2015 р.
Тел./факс: (044) 492 04 28

ISBN 978-966-460-154-9

© Біденко Н.В., Виговська О.В.,
Мельник В.С., Папуша Л.В.,
Філоненко В.В., 2022

Науково-практичну конференцію за міжнародної участі
рекомендовано до проведення засіданням
Вченої ради НМУ імені О.О. Богомольця
(Протокол № 13 від 11.06.2022 р.),
внесено до Переліку заходів БПР на 2022 рік, № 1007451

Організатор конференції:

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Організаційний комітет науково-практичної конференції

Ю.Л. Кучин	член-кореспондент НАМН України, професор, ректор
О.М. Науменко	член-кореспондент НАМН України, професор, перший проректор з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти
О.М. Власенко	професор, проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи
О.А. Канюра	професор, проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи
С.В. Земсков	професор, проректор з наукової роботи та інновацій
Р.Л. Скрипник	професор, проректор з науково-педагогічної роботи, міжнародних зв'язків та європейської інтеграції
О.В. Виговська	професор, декан медичного факультету № 3
Н.В. Біденко	професор, декан стоматологічного факультету
В.С. Мельник	професор, декан медичного факультету № 1
В.В. Філоненко	доцент, заступник декана стоматологічного факультету

*Усі публікації наведено зі збереженням наукових думок і творчих
рішень авторів. Організаційний комітет не завжди поділяє думки
авторів публікацій. Жодну публікацію не можна копіювати, дублю-
вати та використовувати в будь-якому вигляді без письмової згоди
авторів та видавців Матеріалів конференції.*

ШАНОВНІ УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ, ДОРОГІ КОЛЕГИ!

Шановні колеги!

Від імені Національного медичного університету імені О.О. Богомольця щиро вітаю всіх учасників і гостей, наших міжнародних спікерів, спікерів з українських закладів вищої освіти, студентську спільноту науково-практичної конференції «Освітній процес підготовки лікарів в умовах сучасного світу: виклики та перспективи».

Пандемія та війна внесли свої корективи в організацію навчального процесу. Тому так важливо використовувати сучасні інноваційні технології в освітньому процесі, принципи академічної доброчесності у викладанні, залучати стейкхолдерів, випускників університету, запрошених спікерів до формування освітньої траєкторії для студентів-медиків. Навчати сьогодні – це не лише про вдалу організацію освітнього процесу, це й про адаптацію, гнучкість, професійність і готовність бути першими, бути новаторами. Ми маємо бути готовими до викликів сучасності. Тому питання, що будуть обговорюватися в рамках конференції, мають надзвичайне значення сьогодні, за умов, в яких змушена жити, працювати і розвиватися вся країна.

Радий вітати спікерів конференції і переконаний, що їхні доповіді, присвячені актуальним питанням освітнього процесу в складних умовах сьогодні, будуть фундаментальними, цікавими та практично спрямованими.

Конференція дозволить розглянути питання подальшого удосконалення освітнього процесу в медичному ЗВО та зможе надати відповіді на низку питань, які сьогодні стоять перед вищою медичною освітою України. Зокрема, як подолати об'єктивні і суб'єктивні перешкоди на шляху до формування індивідуальної освітньої траєкторії студента-медика; як краще організувати симуляційне навчання в медичному ЗВО, що ефективніше: симуляційний центр, кафедра симуляційного навчання чи симуляційні кабінети на кафедрах; як створити комфортне освітнє середовище в умовах некомфортного світу; як врахувати по-

бажання стейкхолдерів при модернізації освітніх програм; яким чином підтримувати академічну доброчесність в умовах дистанційної освіти; чи можлива академічна мобільність в умовах самостійності університетів; що чекає вищу медичну освіту в найближчому майбутньому.

Тож зичу отримати для себе вичерпні відповіді на питання організації навчального процесу в умовах сучасного світу.

З побажаннями плідної роботи

Ректор НМУ, професор

Юрій КУЧИН

навчання на кафедрі, що змінює його структуру і зміст, трансформує ролі викладача та студента і скерований на підвищення якості освіти.

Процес вивчення дисципліни стає більш відкритим, оскільки студенти самостійно керують своєю навчальною діяльністю. Такий підхід сприяє оптимізації часу і ресурсів, надає більше нових можливостей для набуття знань.

Список використаної літератури:

1. Апакіца В. В. Шляхи оптимізації якості навчального процесу за умов дистанційного навчання. Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти: виклики сьогодення та перспективи їх вирішення : матеріали XVIII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Тернопіль, 20–21 трав. 2021 р. Тернопіль, 2021. С. 35–37.
2. Бугайчук К. Л. Змішане навчання: теоретичний аналіз та стратегія впровадження в освітній процес вищих навчальних закладів. Інформаційні технології і засоби навчання. 2016. № 4. С. 1–14.
3. Будаєв В. Д., Заскалета В. Г. Організація змішаного навчання в умовах викладання педагогічних дисциплін у закладах вищої освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. Запоріжжя : КПУ, 2021. Вип. 77, Т. 1. С. 125–129.
4. Теорія та практика змішаного навчання / В. М. Кухаренко та ін. ; за ред. В. М. Кухаренка. Харків : НТУ «ХПІ», 2016. 284 с.
5. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2020/zmyshene%20navchanny/zmishanenavchannia-bookletsreads-2.pdf>
6. Ткачук Г. В., Стеценко Н. М. Аналіз засобів змішаного навчання у процесі підготовки майбутніх учителів інформатики. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Київ, 2018. Вип. 60. С. 173–176.

УДК 378.014.6:005.584.1:[378.091.214:616-053.2

МЕНЕДЖМЕНТ МОНІТОРІНГУ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 228 «ПЕДІАТРІЯ» В НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ

Норейко С.Б., Виговська О.В., Кузик П.В., Нечаєв М.П.
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (м. Київ)

В Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця (НМУ) процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм (ОП) регламентуються згідно «Положення про організацію освітнього процесу в НМУ» за європейською кредитно-трансферною системою [1], «Положення про систему

внутрішнього забезпечення якості вищої освіти НМУ» [2], «Положення про сектор моніторингу якості освітніх послуг» [3], «Положення про циклову методичну комісію за спеціальністю 228 «Педіатрія» [4]. У складі циклової методичної комісії (ЦМК) зі спеціальності 228 «Педіатрія» створена робоча група з питань якості освітнього процесу у складі: проф. Норейко С.Б. (голова), проф. Виговська О.В., доц. Кузик П.В., ас. Нечаєв М.П. (члени робочої групи).

У контексті реалізації заходів щодо моніторингу внутрішнього забезпечення якості освіти запроваджено прозорий механізм формування, моніторингу та корекції ОП спеціальності 228 «Педіатрія», яка розміщена на офіційному сайті університету [5]. Перегляд ОП здійснюється з урахуванням пропозицій всіх учасників освітнього процесу, роботодавців, академічної спільноти. Робоча група з ОП, зважаючи на відгуки стейкхолдерів, періодично вносить зміни до змісту ОП. Були внесені зміни в склад членів проектної групи, а саме переглянуто та додано представників з випускників, які навчалися за спеціальністю, що акредитується, студентів, які зараз навчаються на цій спеціальності, а також роботодавців. Змінено зміст інтегральної, загальних та фахових компетентностей, програмні результати навчання. Приведено у відповідність згідно «Положення про забезпечення реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір дисциплін в НМУ відсоткове співвідношення обов'язкових (75 %) та вибіркового (25 %) освітніх компонентів ОП [6]. Зміни, які зазнали обов'язкові компоненти ОП: збільшений професійний блок ОП за рахунок введення нових дисциплін. Збільшено кількість кредитів ECTS на деякі дисципліни. Розширено перелік вибіркового дисциплін, які зорієнтовані на формування професійних компетентностей. Змінено форми кінцевого контролю знань студентів з дисциплін професійної підготовки. Також на засіданнях ЦМК зі спеціальності 228 «Педіатрія» обговорювалися питання оновлення текстового наповнення окремих компонентів та оновлення програм практик за профілем майбутнього спеціаліста. Переведено у вибіркового компонент декілька дисциплін.

Здобувачі, які навчаються за ОП 228 «Педіатрія» включені до складу проектної групи ОП 228 «Педіатрія», це дозволяє враховувати позицію здобувачів щодо наповнення та оновлення ОП. Також здобувачі вищої освіти за цією спеціальністю включені до складу Вченої ради медичного факультету № 3 та ЦМК зі спеціальності 228 «Педіатрія» де вони безпосередньо, шляхом обговорення і голосування затвер-

джують ці пропозиції. Студентська рада факультету вносить в порядок денний своїх засідань обговорення пропозицій щодо навчання за ОП. Окрім цього соціологічним центром НМУ, постійно проводиться анонімне анкетування студентів, випускників, науково-педагогічних працівників та роботодавців згідно «Положення про анкетування здобувачів вищої освіти НМУ» [7]. Всі побажання, які висловлювали студенти, випускники, науково-педагогічні працівники та роботодавці під час анкетування були максимально враховані при оновленні ОП та навчального плану підготовки здобувачів у 2020-2022 рр.

Для забезпечення студентоцентрованого підходу у розробці ОП періодично проводиться опитування студентів (у формі бесід чи анкетувань) з метою урахувань думок та інтересів здобувачів вищої освіти [8]. За результатами таких опитувань на засіданнях ЦМК зі спеціальності проводиться обговорення даних питань і, за потреби, проводиться вдосконалення навчально-методичних комплексів освітніх компонентів ОП та вносяться необхідні зміни. Перегляд ОП з спеціальності 228 «Педіатрія» відбувається під час засідань студентського самоврядування факультету. Побажання студентів щодо покращення освітньої програми були враховані (ті, які були висловлені на засіданнях Студентської ради факультету, і ті, які були зазначені у анонімному анкетуванні студентів). Роботодавці безпосередньо залучені до перегляду та оновлення ОП шляхом їх участі у засіданнях ЦМК, у розширених засіданнях відповідних кафедр та надання відповідних рекомендацій щодо змін в ОП.

В НМУ працевлаштування випускників бюджетної форми навчання відбувається згідно інтегрованого рейтингового показника випускників з метою врахування здобутків студентів випускних курсів та «Положення про рейтингову систему оцінювання діяльності студента» [9]. Створений архів працевлаштування випускників за 2019-2022 рр. [10]. Формування індивідуальної траєкторії навчання студентів проводиться згідно «Положення про забезпечення реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір дисциплін в НМУ» [6]. Також збір і врахування інформації про кар'єрний шлях і траєкторію працевлаштування випускників здійснюється через соціальні мережі, тісні контакти професорсько-викладацького складу з випускником. Спілкування з випускниками медичного факультету №3 відбувається віртуально через соціальну мережу Facebook.

Навчально-методичний відділ згідно «Положення про навчально-методичний» [11] та сектор моніторингу якості освітніх послуг згідно «Положення про сектор моніторингу якості освітніх послуг» [3] координують дії з підготовки, організації, супроводу і проведення освітньої діяльності у сфері вищої освіти відповідно до стандартів, нормативних документів освітньої діяльності з підготовки здобувачів вищої освіти та забезпечують функціонування внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти НМУ імені О.О. Богомольця. Здійснюється контроль і моніторинг внутрішніх показників освітньої діяльності за ОП згідно «Положення про організацію навчального процесу в НМУ» за європейською кредитно-трансферною системою» [1], «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти НМУ» [2]. У процесі реалізації ОП проведеться щоквартальний ректорський зріз знань з дисциплін ОП та проміжна атестація студентів з метою моніторингу якості навчання, які засвідчили достатній рівень знань та вмінь здобувачів вищої освіти за ОП. Недоліків у ході проведення процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти за час реалізації ОП не виявлено. Система внутрішнього забезпечення якості освіти в НМУ сертифікована незалежними організаціями згідно стандартів ISO [12]. Згідно Положення [13] впроваджено рейтингову систему оцінки діяльності кафедр, структурних підрозділів і науково-педагогічних працівників НМУ. Введено в дію організація роботи з попередження в колективі всіх видів насильства [14]. Введено в дію організація роботи щодо визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, здобутих у неформальній та інформальній освіті [15]. Введено в дію преміювання співробітників за оприлюднення результатів наукових досліджень та внесок в розвиток науки [16].

Безпосередня відповідальність за забезпечення якості освіти за спеціальністю 228 «Педіатрія» покладається на гаранта освітньої програми. Відповідальність у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти носить ієрархічну структуру і покладається: на рівні кафедри – на завідувачів кафедр, що здійснюють викладацьку діяльність для студентів даної спеціальності; на рівні факультету – на декана факультету; на рівні університету – на начальника навчально-методичного відділу та проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи.

Список використаної літератури:

1. Положення про організацію освітнього процесу в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця (затверджено Вченою Радою 25.02.2021 р., протокол № 9.) URL: https://drive.google.com/file/d/11jqoQ06B_9FnjC5pe-JBD1jsVOG0f7QG/view
2. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (затверджено Вченою Радою 28.04.2016 р., протокол № 11). URL: <https://drive.google.com/file/d/1a6K4CrS0ex66NZwHTWtZHOG7FAxQD2Uf/view>
3. Положення про сектор моніторингу якості освітніх послуг в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця (затверджено Вченою Радою 20.01.2012 р.). URL: https://drive.google.com/file/d/1_s-8csOK1_WNU1C_42ayZR6lIvv5JsMo/view
4. Положення про циклову методичну комісію за спеціальністю 228 «Педіатрія» в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця. URL: <https://nmuofficial.com/zagalni-vidomosti/fakultety/medychnyj-fakultet-3/navchalno-metodychna-robota/cmk/>
5. Освітня програма спеціальності 228 «Педіатрія». URL: <https://nmuofficial.com/zagalni-vidomosti/fakultety/medychnyj-fakultet-3/>
6. Положення про забезпечення реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір дисциплін в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця (затверджено Вченою Радою 26.10.2020 р., протокол № 4). URL: https://drive.google.com/file/d/1jp4baWp7-Eht_wCCkri_0_A_ojA19qX/view
7. Положення про анкетування здобувачів вищої освіти в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця. URL: <https://docs.google.com/document/d/1RRTZHar5cONB8ccf8rmCApwWuXsHyaIo/edit#>
8. Моніторинг якості освітнього процесу на медичному факультеті № 3 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. URL: <https://nmuofficial.com/zagalni-vidomosti/fakultety/medychnyj-fakultet-3/upravlinnia-jakosti/monitoryng-yakosti/>
9. Положення про рейтингову систему оцінювання діяльності студента. (затверджено Вченою Радою 28.12.2012 р.). URL: <https://drive.google.com/file/d/1-3E-LN1UZzg-Llhc2QBNJT9DWMskJbg/view>
10. Архів працевлаштування випускників за 2019-2022 рр. URL: <http://nmuofficial.com/employment-graduates-2020/pratsevlashtuvannya-vypusknkyiv-2019-r/> URL: <https://nmuofficial.com/employment-graduates-2020/>
11. Положення про навчально-методичний Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (затверджено Вченою Радою 25.02.2021 р., протокол № 9). URL: <https://drive.google.com/file/d/1ECUv1tC9JK5S81P6q6zYT6vJ02ggQy42/view>
12. Стандарти ISO. URL: <https://nmuofficial.com/documents-of-the-university/sertyfikaty-iso/>
13. Положення про рейтингову систему оцінки діяльності кафедр, структурних підрозділів і науково-педагогічних працівників Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (затверджено Вченою Радою 25.02.2021 р., протокол № 9). URL: https://drive.google.com/file/d/1Q4p7ONvWwhj_B1oTqDAIG12ehLRuiK1M/view
14. Положення про запобігання та протидію булінгу у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця (затверджено Вченою Радою 23.12.2021 р., протокол №5). URL: <https://drive.google.com/file/d/1d2n81XxTKpL6NRksLafh7bMxiS3QCctB/view>
15. Положення про визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти в НМУ імені О.О. Богомольця, здобутих у неформальній та інформальній освіті (затверджено Вченою Радою 25.11.2021 р., протокол № 4). URL: <https://drive.google.com/file/d/18b3O-0q3gV3Dx5QWT3HtxsNGH8qKlc-H/view>